TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. spalio 27 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — SESV 18 ir 45 straipsniai — Darbuotojų migrantų socialinė apsauga — Reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 — 3 ir 94 straipsniai — Reglamentas (EB) Nr. 859/2003 — 2 straipsnio 1 ir 2 dalys — Senatvės ir mirties draudimas — Buvę jūrininkai, trečiosios valstybės, kuri 1995 m. tapo Europos Sąjungos valstybe nare, piliečiai — Teisės į senatvės draudimo išmokas netaikymas“

Byloje C-465/14

dėl *Centrale Raad van Beroep* (Socialinės apsaugos ir valstybės tarnybos bylų apeliacinis teismas, Nyderlandai) 2014 m. spalio 6 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2014 m. spalio 9 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank

prieš

F. Wieland,

H. Rothwangl

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro pirmosios kolegijos pirmininko pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas A. Tizzano, teisėjai M. Berger (pranešėja), A. Borg Barthet, S. Rodin ir F. Biltgen,

generalinė advokatė E. Sharpston,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. rugsėjo 16 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank*, atstovaujamos H. van der Most ir T. Theele,

— Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos M. García-Valdecasas Dorrego,

— Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. Noort, M. Bulterman ir H. Stergiou,

— Europos Komisijos, atstovaujamos D. Martin ir G. Wils,

* Proceso kalba: nyderlandų.

susipažinęs su 2016 m. vasario 4 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 18 straipsnio ir 45 straipsnio 2 dalies, 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 (OL L 28, 1997, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 3 t., p. 3), iš dalies pakeisto 2005 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 647/2005 (OL L 117, 2005, p. 1, toliau – Reglamentas Nr. 1408/71), 3 ir 94 straipsnių ir 2003 m. gegužės 14 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 859/2003, išplečiančio Reglamento Nr. 1408/71 ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 nuostatų taikymą trečiųjų šalių piliečiams, kuriems jos dar netaikomos dėl jų pilietybės (OL L 124, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 4 t., p. 317), 2 straipsnio 1 ir 2 dalių išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant du atskirus *Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank* (Socialinio draudimo tarnybos valdyba, toliau – SVB) ir F. Wieland bei H. Rothwangl ginčus dėl SVB atsisakymo skirti šiems asmenims senatvės pensiją.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas Nr. 1408/71

3 Reglamento Nr. 1408/71 pirmoje konstatuojamojoje dalyje skelbiama:

„<...> nacionalinių socialinės apsaugos teisės aktų nuostatų koordinavimas priklauso darbuotojų, kurie yra valstybių narių piliečiai, persikėlimo laisvės pagrindiniams principams ir turėtų padėti kelti jų gyvenimo lygį bei užimtumo sąlygas.“

4 Šio reglamento 1 straipsnis išdėstytas taip:

„Šiame reglamente:

a) „darbuotojas“ reiškia:
   i) bet kurį asmenį, apdraustą privalomu arba neprivalomu nuolatiniu draudimu nuo vieno ar daugiau draudiminių įvykių, kuriuos apima pagal darbo sutartį dirbančių asmenų arba savarankiškai dirbančių asmenų socialinės apsaugos sistemos <...>;

<...>

j) „teisės aktai“ reiškia kiekvienos atskiros valstybės narės statutus, reglamentus ir kitas nuostatas bei visas kitas įgyvendinimo priemones, esamas ar būsimas, susijusias su socialinės apsaugos sritimis ir sistemomis, kurioms taikomos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis <...>;

<...>

r) „draudimo laikotarpiai“ – įmokų mokėjimo laikotarpiai arba darbo pagal darbo sutartį laikotarpiai, arba savarankiško darbo laikotarpiai, kurie nustatomi arba pripažįstami teisės aktais, pagal kuriuos jie buvo įgyti ar laikomi įgytais, ir visi taip traktuojami laikotarpiai, jeigu pagal minėtus teisės aktus jie prilyginami draudimo laikotarpiams, laikotarpiai, įgyti pagal valstybės tarnautojų specialią sistemą, taip pat yra laikomi draudimo laikotarpiais;

<...>

s a) „gyvenimo laikotarpiai“ reiškia laikotarpius, kurie tokiais nustatomi ar pripažįstami pagal teisės aktus, pagal kuriuos jie buvo įgyti arba laikomi įgytais;

<...>“

5 Minėto reglamento 2 straipsnio „Asmenys, kuriems taikomas šis reglamentas“, 1 dalyje nustatyta:

„Šis reglamentas taikomas pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims ar savarankiškai dirbantiems asmenims ar studentams, kuriems yra taikomi ar buvo taikomi vienos ar daugiau valstybių narių teisės aktai ir kurie yra vienos iš valstybių narių piliečiai arba asmenys be pilietybės ar pabėgėliai, gyvenantys kurios nors valstybės narės teritorijoje, bei jų šeimos nariams ir maitintojo netekusiems asmenims.“

6 Šio reglamento 3 straipsnio „Vienodų sąlygų taikymas“ 1 dalyje nustatyta:

„Laikantis šio reglamento specialių nuostatų, asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, pagal bet kurios valstybės narės teisės aktus priklauso tos pačios prievolės ir jie naudojasi tomis pačiomis teisėmis į išmokas kaip ir tos valstybės piliečiai.“

7 Pagal Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnį „Taikymo sritys“:

„.1. Šis reglamentas taikomas visiems teisės aktams, kurie apima šias socialinės apsaugos sritis:

<...>

b) invalidumo išmokas, įskaitant tas, kurios skirtos darbingumui išsaugoti ar atgauti;

c) senatvės išmokas;

<...>“

8 Šio reglamento 13 straipsnio „Bendrosios taisyklės“ 2 dalyje numatyta:

„Laikantis 14–17 straipsnių:

<...>

c) laive, kuris plaukioja su valstybės narės vėliava, dirbančiam darbuotojui taikomi tos valstybės teisės aktai;

<...>“

9 To paties reglamento 44 straipsnio „Bendrosios išmokų skyrimo nuostatos pagal darbo sutartis dirbantiems asmenims arba savarankiškai dirbantiems asmenims, kai jiems buvo taikomi dviejų ar kelių valstybių narių teisės aktai“ 1 dalyje nustatyta:

„Pagal darbo sutartį dirbančio asmens arba savarankiškai dirbančio asmens, kuriems buvo taikomi dviejų ar kelių valstybių narių teisės aktai, arba jo išlaikytinių teisės gauti išmokas nustatomos pagal šio skyriaus nuostatas.“

10 Reglamento Nr. 1408/71 45 straipsnyje numatyta, kad ieškovo valstybės narės kompetentinga įstaiga turi atsižvelgti į draudimo ar gyvenimo laikotarpius, įgytus pagal kitų valstybių narių teisės aktus. Kai kompetentinga įstaiga privalo apskaičiuoti išmokas, susijusias su susumuotais draudimo ar gyvenimo laikotarpiais pagal 45 straipsnyje nustatytas taisykles, skirtinos senatvės pensijos išmokos apskaičiuojamos pagal 46 straipsnio 2 dalį.

11 Reglamento Nr. 1408/71 94 straipsnio „Pereinamojo laikotarpio nuostatos, taikomos pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims“ 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Pagal šį reglamentą neįgyjama jokių teisių laikotarpiu iki 1972 m. spalio 1 d. arba iki reglamento įsigaliojimo atitinkamos valstybės narės teritorijoje arba tos valstybės teritorijos dalyje.

2. Nustatant pagal šį reglamentą įgytas teises, įskaitomi visi draudimo laikotarpiai ir, kur reikia, visi darbo pagal darbo sutartį arba gyvenimo laikotarpiai, įgyti pagal valstybės narės teisės aktus iki 1972 m. spalio 1 d. arba iki reglamento įsigaliojimo tos valstybės narės teritorijoje arba tos valstybės teritorijos dalyje.“

Reglamentas Nr. 859/2003

12 Reglamento Nr. 859/2003 1 straipsnyje numatyta:

„Atsižvelgiant į šio reglamento priedo nuostatas, Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 nuostatos taikomos trečiųjų šalių piliečiams, kuriems jos dar nėra taikomos tik dėl jų pilietybės, taip pat jų šeimos nariams ir maitintojo netekusiems asmenims, jeigu jie teisėtai gyvena valstybės narės teritorijoje ir jų padėtis yra tokia, kuri visais atžvilgiais neapsiriboja viena valstybe nare.“

13 Pagal Reglamento Nr. 859/2003 2 straipsnio 1 ir 2 dalis:

„1. Šis reglamentas nesukuria jokių teisių laikotarpio iki 2003 m. birželio 1 d. atžvilgiu.

2. Bet kuris draudimo laikotarpis, o kai kuriais atvejais, bet kuris darbo pagal darbo sutartį, savarankiško darbo ar nuolatinio gyvenimo laikotarpis, įgytas pagal valstybės narės teisės aktus iki 2003 m. birželio 1 d., įskaitomas teisėms, įgytoms pagal šio reglamento nuostatas, nustatyti.“

Nyderlandų teisė

14 Pagrindinių bylų faktinėms aplinkybėms taikytinos Bendrojo senatvės pensijos įstatymo (*Algemene Ouderdomswet*, *Stb*. 1956, Nr. 281, toliau – AOW) redakcijos 2 straipsnyje numatyta:

„Rezidentas, kaip jis suprantamas pagal šį įstatymą, yra asmuo, kuris gyvena Nyderlanduose.“

15 AOW redakcijos, taikytinos iki 1965 m. liepos 30 d. Įstatymo (*Stb*. 347, Nr. 882) įsigaliojimo, 3 straipsnyje nustatyta:

„1. <...> asmens gyvenamoji vieta nustatoma pagal konkretaus atvejo aplinkybes.

<...>

3. Taikant 1 dalį laivai ir lėktuvai, kurių pilietybės uostas yra Nyderlandų Karalystės teritorijoje, atsižvelgiant į įgulą laikomi karalystės dalimi.“

16 AOW redakcijos, galiojusios priėmus 1965 m. liepos 30 d. įstatymą, 3 straipsnis suformuluotas taip:

„1. <...> asmens gyvenamoji vieta nustatoma pagal konkretaus atvejo aplinkybes.

2. Taikant 1 dalį laivai ir lėktuvai, kurių pilietybės uostas yra Nyderlandų Karalystės teritorijoje, atsižvelgiant į įgulą laikomi karalystės dalimi.

<...>“

17 1962 m. gegužės 25 d. priimtos ir atgaline data nuo 1959 m. spalio 1 d. įsigaliojusios redakcijos AOW (*Stb*. 1962, p. 205) 6 straipsnyje buvo nustatyta:

„1. Pagal šio įstatymo nuostatas apdraustas yra asmuo, kuriam sukako 15 metų, bet dar nesukako 65 metai, jeigu:

a) jis yra rezidentas;

<...>

4. Nuo 1 dalies nuostatų galima nukrypti taikant bendrojo pobūdžio administracinę priemonę arba ja remiantis:

a) užsieniečiams;

b) asmenims, kuriems panaši sistema taikoma ne karalystėje;

c) asmenims, kurie šalyje gyvena arba dirba tik laikinai;

d) šios dalies b ir c punktuose nurodytų <...> asmenų sutuoktiniams arba kitiems šeimos nariams;

e) piliečių sutuoktiniams (neapdraustiems pagal šį įstatymą) pagal Nyderlandų ir vienos ar kelių kitų valstybių narių susitarimą ar taikytiną socialinės apsaugos sistemą.“

18 AOW redakcijos, galiojusios priėmus 1965 m. liepos 30 d. įstatymą, 6 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Pagal šio įstatymo nuostatas apdraustas yra asmuo, kuriam sukako 15 metų, bet dar nesukako 65 metai, jeigu:

a) jis yra rezidentas;

<...>

3. Nuo 1 dalies nuostatų galima nukrypti taikant bendrojo pobūdžio administracinę priemonę arba ja remiantis:

a) užsieniečiams;

b) asmenims, kuriems panaši sistema taikoma kitoje karalystės dalyje, kitoje valstybėje narėje arba kitoje tarptautinėje organizacijoje;

c) asmenims, kurie šalyje gyvena arba dirba tik laikinai;

d) šios dalies a, b ir c punktuose nurodytų asmenų sutuoktiniams arba kitiems šeimos nariams;

e) piliečių sutuoktiniams, neapdraustiems pagal šį įstatymą, pagal Nyderlandų ir vienos ar kelių kitų valstybių narių sudarytą susitarimą ar nustatytą socialinės apsaugos sistemą.“

19 Pagal pagrindinių bylų faktinėms aplinkybėms taikytinos AOW redakcijos 7 straipsnį:

„Teisę į senatvės pensiją pagal šio įstatymo nuostatas turi asmenys:

a) sulaukę 65 metų ir

b) kurie pagal šį įstatymą buvo apdrausti per laikotarpį nuo to momento, kai sulaukė 15 metų amžiaus, iki dienos, kai jiems sukako 65 metai.“

20 Remiantis AOW 6 straipsniu laipsniškai buvo priimtos bendrojo pobūdžio administracinės priemonės, tarp kurių, atsižvelgiant į pagrindinėse bylose nagrinėjamus laikotarpius, yra 1959 m. liepos 10 d. Nutarimas dėl asmenų, kurie privalo būti apdrausti socialiniu draudimu, skaičiaus padidinimo ir apribojimo (*Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen*, *Stb*., 1959, Nr. 230, toliau – Karaliaus nutarimas 230) ir 1963 m. sausio 1 d. Nutarimas dėl asmenų, kurie privalo būti apdrausti socialiniu draudimu, skaičiaus padidinimo ir apribojimo (*Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen*, *Stb*. 1963, Nr. 24, toliau – Karaliaus nutarimas 24).

21 Karaliaus nutarimo 230 2 straipsnio pirmajame sakinyje ir k punkte ir Karaliaus nutarimo 24 2 straipsnio pirmajame sakinyje ir k punkte identiškai numatyta:

„<...> nukrypstant nuo [AOW] 6 straipsnio 1 dalies, Bendrojo našlių ir našlaičių draudimo įstatymo 7 straipsnio ir Bendrojo šeimos išmokų įstatymo 6 straipsnio, neapdraudžiamas:

<...>

k) užsienietis, priklausantis laivo, kurio pilietybės uostas yra Nyderlandų Karalystės teritorijoje, įgulai, jeigu jis gyvena šiame laive.“

22 Karaliaus nutarimo 24 2 straipsnio k punktas, iš dalies pakeitus šį nutarimą 1965 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu (*Stb*. 373), tapo 2 straipsnio m punktu.

23 Pagal AOW redakcijos, taikytinos pagrindinių bylų faktinėms aplinkybėms, 16 straipsnio 1 dalį, teisė į senatvės pensiją atsiranda nuo mėnesio, kurį suinteresuotasis asmuo įvykdo tokios pensijos gavimo sąlygas, pirmos dienos.

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

24 F. Wieland, gimęs 1943 m. kovo 20 d. Austrijoje, gavo Austrijos pilietybę gimdamas. Nuo 1962 m. spalio 11 d. iki 1966 m. kovo 7 d. jis dirbo pagal Nyderlandų teisę įsteigtai bendrovei *Holland-Amerika Lijn* (toliau – HAL) priklausiusiuose laivuose; ši palaikė jūrinius ryšius tarp Nyderlandų ir Jungtinių Amerikos Valstijų.

25 1966 m. F. Wieland persikėlė į Jungtines Amerikos Valstijas ir 1969 m. rugpjūčio 29 d. gavo Amerikos pilietybę, bet dėl šio fakto prarado Austrijos pilietybę.

26 2008 m. balandį F. Wieland paprašė SVB mokėti jam senatvės pensiją nuo jo šešiasdešimt penktojo gimtadienio.

27 2008 m. balandžio 15 d. sprendimu SVB atmetė šį prašymą, nes F. Wieland laikotarpiu nuo savo penkioliktojo iki šešiasdešimt penktojo gimtadienio nebuvo apdraustas pagal AOW. 2008 m. spalio 3 d. F. Wieland pranešė SVB, kad nuo šios datos jo pagrindinė gyvenamoji vieta yra Austrijoje.

28 H. Rothwangl, gimęs 1943 m. gruodžio 7 d. Austrijoje, yra Austrijos pilietis. Nuo 1962 m. lapkričio 6 d. iki 1963 m. balandžio 23 d. jis dirbo HAL priklausiusiuose laivuose.

29 2009 m. sausio 12 d. H. Rothwangl paprašė SVB mokėti jam senatvės pensiją. Tuo metu jis gyveno Austrijoje, kur, SVB duomenimis, buvo teisėtai apdraustas senatvės pensiniu draudimu – iš viso 496 mėnesius nuo 1958 m. balandžio iki 1998 m. liepos.

30 Nuo 1998 m. kovo 1 d. H. Rothwangl gavo Austrijos nedarbingumo pensiją (*Erwerbsunfähigkeitspension*), o nuo 1998 m. rugsėjo 1 d. – Šveicarijos invalidumo pensiją. Be to, nuo 1998 m. lapkričio 29 d. iki 2008 m. gruodžio 1 d. jis gavo 1,08 euro už dieną bruto išmokas pagal Draudimo nuo nedarbingumo įstatymą (*Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering*).

31 2009 m. gegužės 26 d. sprendimu SVB atsisakė skirti H. Rothwangl prašytą senatvės pensiją, nes laikotarpiu nuo savo penkioliktojo iki šešiasdešimt penktojo gimtadienio jis nebuvo apdraustas pagal AOW.

32 F. Wieland ir H. Rothwangl sėkmingai užginčijo SVB sprendimus *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo pirmosios instancijos teismas, Nyderlandai). SVB pateikė apeliacinius skundus prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

33 Sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą *Centrale Raad van Beroep* (socialinės apsaugos ir valstybės tarnybos bylų apeliacinis teismas, Nyderlandai) pateikė nuorodą į 2002 m. birželio 4 d. Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą *Wessels-Bergervoet prieš Nyderlandus* (CE:ECHR:2002:1112JUD003446297), kuriame konstatuota, kad Nyderlandų institucijos sprendimas mokėti ištekėjusiai moteriai tik sumažintą senatvės pensiją pagal AOW pažeidė Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos, pasirašytos 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje (toliau – EŽTK), 14 straipsnį, siejamą su EŽTK papildomo protokolo, pasirašyto 1952 m. kovo 20 d. Paryžiuje, 1 straipsniu.

34 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas aiškina, kad nors Nyderlandų teismai atveju, kai kilo klausimas dėl jūrininkų senatvės pensijos, taikė Europos Žmogaus Teisių Teismo argumentus, išdėstytus 2002 m. birželio 4 d. Sprendime *Wessels-Bergervoet prieš Nyderlandus* (CE:ECHR:2002:1112JUD003446297), jis vis dėlto mano, kad F. Wieland ir H. Rothwangl situacija skiriasi nuo šių atvejų ir nevienodas požiūris dėl pilietybės, kurio kompetentingos Nyderlandų institucijos laikėsi pagrindinėse bylose, pateisinamas pagal EŽTK 14 straipsnį. Jam kyla klausimas, ar Reglamentas Nr. 1408/71, siejamas su Reglamentu Nr. 859/2003 ir SESV 18 ir 45 straipsniais, gali būti reikšmingas šiose bylose.

35 Dėl H. Rothwangl šis teismas mano, kad, atsižvelgiant į šio asmens profesinę veiklą septintuoju dešimtmečiu, šiandien jis turi būti laikomas darbuotoju ne tik pagal ESV sutartį, bet ir pagal Reglamentą Nr. 1408/71. Be to, jis mano, kad tai, jog suinteresuotasis asmuo neturėjo valstybės narės pilietybės nuo 1962 m. lapkričio 6 d. iki 1963 m. balandžio 23 d., kai buvo įdarbintas HAL, nekliudo taikyti šio reglamento per tą laikotarpį vykdytai profesinei veiklai, nes H. Rothwangl atitinka šiame reglamente nustatytą pilietybės sąlygą, siejamą su Austrijos Respublikos įstojimu į Europos Sąjungą 1995 m. sausio 1 d.

36 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar laikotarpis, kai H. Rothwangl buvo įdarbintas HAL jūrininku, turi būti laikomas draudimo laikotarpiu, kaip jis suprantamas pagal Reglamento Nr. 1408/71 94 straipsnio 2 dalį. Šiuo klausimu jis mano, kad reikia atsižvelgti į SESV 18 ir 45 straipsnius ir Reglamento Nr. 1408/71 3 straipsnį.

37 Dėl F. Wieland prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, ar klausimas dėl Reglamento Nr. 1408/71 taikytinumo turi būti toks pats kaip H. Rothwangl atveju, nes laisvas darbuotojų judėjimas netaikomas trečiųjų valstybių piliečiams, o F. Wieland nuo 1969 m. rugpjūčio 29 d. neturi Austrijos pilietybės.

38 Šiomis aplinkybėmis *Centrale Raad van Beroep* (socialinės apsaugos ir valstybės tarnybos bylų apeliacinis teismas) nusprendė sustabdyti pagrindinių bylų nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Reglamento Nr. 1408/71 3 straipsnį, taip pat 94 straipsnio 1 ir 2 dalis reikia aiškinti taip, kad buvusiam jūreiviui, priklausiusiam laivo, kurio pilietybės uostas buvo valstybėje narėje, įgulai, neturėjusiam gyvenamosios vietos sausumoje ir valstybės narės pilietybės, valstybei, kurios pilietybę turi šis jūreivis, įstojus į Europos Sąjungą (jos teisių pirmtakę) arba įsigaliojus Reglamentui Nr. 1408/71 šioje valstybėje negali būti (iš dalies) atsisakoma skirti senatvės pensiją vien todėl, kad minėtas buvęs jūreivis (prašyto) draudimo laikotarpiu neturėjo (pirma nurodytos) valstybės narės pilietybės?

2. Ar SESV 18 ir 45 straipsnius reikia aiškinti taip, kad pagal juos draudžiamas valstybės narės teisės aktas, pagal kurį jūreivis, priklausęs jūrų laivo, kurio pilietybės uostas buvo šioje valstybėje narėje, įgulai, neturėjęs gyvenamosios vietos sausumoje ir valstybės narės pilietybės, nebuvo apdraustas senatvės pensiniu draudimu, o pagal šį teisės aktą apdraustu laikomas jūreivis, kuris yra valstybės narės, kurioje jūrų laivas turi pilietybės uostą, pilietis, ir apskritai jo situacija yra tokia pati, kai valstybė, kurios pilietis yra pirma nurodytas jūreivis, teisės į pensiją nustatymo momentu įstojo į Sąjungą (jos teisių pirmtakę) arba tuo metu šioje valstybėje įsigaliojo Reglamentas Nr. 1408/71?

3. Ar atsakymai į pirmąjį ir antrąjį klausimus būtų tokie patys ir dėl (buvusio) jūreivio, kuris dirbdamas turėjo valstybės, vėliau įstojusios į Sąjungą (jos teisių pirmtakę), pilietybę, bet šio įstojimo ar Reglamento Nr. 1408/71 įsigaliojimo minėtai valstybei arba teisės į senatvės pensiją pareiškimo momentu nebuvo valstybės narės, kuriai šis reglamentas irgi taikomas pagal Reglamento Nr. 859/2003 1 straipsnį, pilietis?“

Dėl prejudicinių klausimų

Pirminės pastabos

39 Reikia konstatuoti, kad tuo metu, kai F. Wieland ir H. Rothwangl buvo įdarbinti HAL, valstybių narių socialinės apsaugos sistemų koordinavimas, atsižvelgiant į darbuotojus migrantus Europos ekonominės bendrijos lygiu, buvo reglamentuojamas 1958 m. rugsėjo 25 d. Tarybos reglamentu Nr. 3 dėl darbuotojų migrantų socialinės apsaugos (OL 30, 1958, p. 561). Tačiau šis reglamentas nebuvo taikomas jūrininkams.

40 Ši situacija nebuvo nesuderinama su tuo metu galiojusiomis jūrininkams taikytomis tarptautinėmis normomis, nes pagal 1946 m. birželio 28 d. Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos Nr. 71 dėl jūrininkų pensijų, kurią Nyderlandų Karalystė ratifikavo 1957 m. rugpjūčio 27 d. ir kuri įsigaliojo 1962 m. spalio 10 d., 2 straipsnį visos Tarptautinės darbo organizacijos valstybės narės turėjo pareigą pagal nacionalinę teisę sukurti arba sudaryti galimybes sukurti jūrininkų, kurie baigia tarnybą jūroje, pensijų sistemą, bet asmenims, kurie negyveno atitinkamos valstybės narės teritorijoje, ir asmenims, kurie nebuvo jos piliečiai, ši sistema vis dėlto galėjo būti netaikoma.

41 Nuo 1967 m. balandžio 1 d. Tarybos reglamentu Nr. 47/67/EEB, kuriuo iš dalies keičiamos ir papildomos tam tikros reglamentų Nr. 3 ir 4 dėl darbuotojų (jūrininkų) migrantų socialinės apsaugos nuostatos (OL 44, 1967, p. 641), buvo nustatytos specialios normos jūrininkams, kurios, be visa ko, susijusios su taikytinos teisės nustatymu ir senatvės pensija. Vėliau šios normos buvo įtrauktos į Reglamentą Nr. 1408/71.

42 Taigi tuo metu, kai F. Wieland ir H. Rothwangl buvo įdarbinti HAL, jūrininkų dalyvavimas socialinės apsaugos sistemose buvo reglamentuojamas tik nacionalinės teisės.

43 Vis dėlto F. Wieland ir H. Rothwangl pateikė prašymus dėl senatvės pensijų, kai buvo taikomas Reglamentas Nr. 1408/71.

44 Pagal šio reglamento pirmą konstatuojamąją dalį jo pagrindinis tikslas – koordinuoti nacionalines sistemas, siekiant įgyvendinti laisvo asmenų judėjimo principą Sąjungos teritorijoje.

45 Nors šiuo aspektu valstybės narės pasilieka teisę nusistatyti prisijungimo prie jų socialinės apsaugos sistemų sąlygas, naudodamosi tais įgaliojimais jos vis dėlto turi laikytis Sąjungos teisės, pirmiausia Sutarties nuostatų dėl darbuotojų judėjimo laisvės (2012 m. sausio 17 d. Sprendimo *Salemink*, C-347/10, EU:C:2012:17, 39 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

46 Taigi, pirma, pagal tokias sąlygas negalima į nacionalinės teisės aktų, kaip antai nagrinėjamų pagrindinėse bylose, taikymo sritį neįtraukti asmenų, kuriems tie teisės aktai taikomi remiantis Reglamentu Nr. 1408/71, ir, antra, privalomojo draudimo sistemos turi atitikti SESV 18 ir 45 straipsnių nuostatas (2012 m. sausio 17 d. Sprendimo *Salemink*, C-347/10, EU:C:2012:17, 40 punktas).

47 Prejudiciniai klausimai turi būti nagrinėjami atsižvelgiant į šiuos svarstymus.

Dėl pirmojo klausimo

48 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1408/71 94 straipsnio 1 ir 2 dalys turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas draudžiama valstybės narės teisės nuostata, pagal kurią nustatant teisę į senatvės draudimo išmokas

neatsižvelgiama į draudimo laikotarpį, kurį pagal jos teisę galimai įgijo užsienietis, jeigu, kaip antai pagrindinėje byloje dėl H. Rothwangl, valstybė, kurios pilietis yra šis darbuotojas, įstojo į Sąjungą vėliau, negu buvo įgytas šis laikotarpis.

49 Siekiant atsakyti į šį klausimą svarbu nustatyti, ar ir prireikus – kokiomis sąlygomis valstybės narės pilietis, kuris vis dėlto nebuvo valstybės narės pilietis darbo užsienyje laikotarpiu, įgytu iki įsigaliojant Reglamentui Nr. 1408/71, pateikdamas senatvės pensijos prašymą gauna teisę į tai, kad būtų atsižvelgta į draudimo laikotarpius, įgytus per minėtą darbo laikotarpį kitoje valstybėje narėje, siekiant nustatyti senatvės pensiją.

50 Šioje byloje reikia išnagrinėti, ar suinteresuotasis asmuo pagal Reglamento Nr. 1408/71 94 straipsnio 1 ir 2 dalis senatvės draudimo srityje įgijo teises, kurios turėtų būti sumuojamos su tomis, kurių jis gali reikalauti Austrijoje.

51 Šiuo aspektu dėl minėto reglamento 94 straipsnio 1 dalies, kurioje nustatyta, kad pagal šį reglamentą nesuteikiamos jokios teisės už laikotarpį iki 1972 m. spalio 1 d. arba iki šio reglamento taikymo suinteresuotosios valstybės narės teritorijoje ar suinteresuotosios valstybės narės teritorijos dalyje datos, reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką ši nuostata visiškai atitinka teisinio saugumo principą, pagal kurį draudžiama reglamentą taikyti atgaline data, neatsižvelgiant į tai, ar toks taikymas palankus, ar ne suinteresuotajam asmeniui, nebent reglamento tekste ar išdėstytuose tiksluose pakankamai aiškiai nurodyta, kad jis galioja ne tik ateityje. Nors nauja norma galioja tik ateityje, vis dėlto pagal visuotinai pripažįstamą principą ji, išskyrus joje nustatytus išimties atvejus, taikytina būsimiems situacijų, atsiradusių galiojant ankstesniam teisės aktui, padariniams (šiuo klausimu žr. 2002 m. balandžio 18 d. Sprendimo *Duchon*, C-290/00, EU:C:2002:234, 21 ir 22 punktus ir juose nurodytą teismo praktiką).

52 Siekiant suteikti galimybę taikyti Reglamentą Nr. 1408/71 būsimiems situacijų, atsiradusių galiojant ankstesniam teisės aktui, padariniams, šio reglamento 94 straipsnio 2 dalyje panašiai numatyta pareiga nustatant teisę į išmokas atsižvelgti į visus draudimo, darbo ir gyvenimo laikotarpius, kuriais valstybės narės teisės aktai galiojo „iki 1972 m. spalio 1 d. arba iki reglamento įsigaliojimo tos valstybės narės teritorijoje“. Taigi iš tos nuostatos aišku, kad nustatydama senatvės pensiją valstybė narė negali atsisakyti atsižvelgti į kitos valstybės narės teritorijoje įgytus draudimo laikotarpius vien todėl, kad tie laikotarpiai įgyti prieš joje įsigaliojant tam reglamentui (2002 m. balandžio 18 d. Sprendimo *Duchon*, C-290/00, EU:C:2002:234, 23 punktas ir jame nurodyta teismo praktika ir 2014 m. lapkričio 5 d. Sprendimo *Somova*, C-103/13, EU:C:2014:2334, 52 punktas).

53 Šiuo klausimu reikia patikrinti, ar laikotarpiai, kuriais H. Rothwangl buvo įdarbintas HAL, yra draudimo laikotarpiai, įgyti pagal valstybės narės teisę iki Reglamento Nr. 1408/71 įsigaliojimo šios valstybės narės teritorijoje datos, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 94 straipsnio 2 dalį.

54 Kadangi momentas, nuo kurio asmuo gali tvirtinti turįs teisę į senatvės pensiją pagal AOW, remdamasis anksčiau įgytais draudimo laikotarpiais, sutampa su mėnesio, kurį šiam asmeniui sukanka 65 metai, pirmąja diena, H. Rothwangl prašymas negali būti laikomas susijusiu su teise, įgyta laikotarpiu iki įsigaliojant Reglamentui Nr. 1408/71 arba iki šio reglamento įsigaliojimo suinteresuotosios valstybės narės teritorijoje datos, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 94 straipsnio 1 dalį.

55 Tačiau kyla klausimas, ar H. Rothwangl gali turėti teisę dėl draudimo laikotarpių ir tam tikrais atvejais darbo ar gyvenimo laikotarpių, įgytų pagal valstybės narės teisę iki 1972 m. spalio 1 d. arba iki Reglamento Nr. 1408/71 įsigaliojimo šios valstybės narės teritorijoje datos.

56 Siekdamas teisėtai remtis Reglamento Nr. 1408/71 94 straipsnio 2 dalimi pareiškėjas turi galėti nurodyti draudimo laikotarpį ir tam tikrais atvejais darbo ar gyvenimo laikotarpius, įgytus pagal valstybės narės teisę iki 1972 m. spalio 1 d., arba, jeigu valstybės narės įstojo po šios datos, iki šio reglamento įsigaliojimo suinteresuotosios valstybės narės teritorijoje datos. Austrijos Respublikai ta data yra 1995 m. sausio 1 d.

57 Dėl darbo arba gyvenimo laikotarpių, įgytų pagal valstybės narės teisės aktus, buvimo sąlygos iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos matyti, kad H. Rothwangl ją neginčijamai įvykdė.

58 Vis dėlto, kiek tai susiję su sąlygos, kad draudimo laikotarpis būtų įgytas pagal valstybės narės teisę, buvimu, reikia nurodyti, pirma, kad pagrindinėje byloje nagrinėjami teisės aktai yra teisės aktai, kaip jie suprantami pagal Reglamento Nr. 1408/71 1 straipsnio j punktą.

59 Antra, Reglamento Nr. 1408/71 94 straipsnio 2 dalyje vartojama sąvoka „draudimo laikotarpiai“ apibrėžiama šio reglamento 1 straipsnio r punkte kaip „įmokų mokėjimo laikotarpiai arba darbo pagal darbo sutartį laikotarpiai, arba savarankiško darbo laikotarpiai, kurie tokiais nustatomi arba pripažįstami teisės aktais, pagal kuriuos jie buvo įgyti ar laikomi įgytais, ir visi taip traktuojami laikotarpiai, jeigu pagal minėtus teisės aktus jie prilyginami draudimo laikotarpiams“ (2002 m. vasario 7 d. Sprendimo *Kauer*, C-28/00, EU:C:2002:82, 25 punktas).

60 Ta konkreti nuoroda į nacionalinę teisę aiškiai rodo, kad Reglamente Nr. 1408/71, pirmiausia draudimo laikotarpių sumavimo tikslais, daroma nuoroda į sąlygas, kuriomis pagal nacionalinę teisę tam tikras laikotarpis pripažįstamas kaip lygiavertis tinkamiems draudimo laikotarpiams. Tačiau šis pripažinimas turi būti atliekamas laikantis ESV sutarties nuostatų dėl laisvo asmenų judėjimo (2002 m. vasario 7 d. Sprendimo *Kauer*, C-28/00, EU:C:2002:82, 26 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

61 Šioje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatavo, kad H. Rothwangl nebuvo apdraustas senatvės draudimu darbo HAL laikotarpiu, nes pagal nacionalinę teisę, taikomą pagrindinės bylos aplinkybėms, trečiosios šalies piliečiai, kurie buvo jūrų laivo įgulos nariai ir gyveno tame laive, nebuvo apdrausti, kiek tai susiję su senatvės draudimo išmokomis.

62 Kadangi šis draudimo netaikymas pirmiausia pagrįstas H. Rothwangl pilietybe, reikia išnagrinėti, ar remdamasis Reglamento Nr. 1408/71 3 straipsnyje įtvirtintu diskriminacijos dėl pilietybės draudimu jis galėtų pareikšti, jog turi būti vertinamas taip, tarsi būtų įgijęs draudimo laikotarpį Nyderlanduose, nepaisant to, kad faktiškai neįvykdė šios esminės reglamento 94 straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos.

63 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nusprendė, jog, siekiant taikyti pereinamojo laikotarpio nuostatas pagal Reglamento Nr. 1408/71 94 straipsnio 1–3 dalis, būtina atsižvelgti į iki šio reglamento įsigaliojimo įgytus draudimo laikotarpius (šiuo klausimu žr. 2002 m. vasario 7 d. Sprendimo *Kauer*, C-28/00, EU:C:2002:82, 52 punktą ir 2002 m. balandžio 18 d. Sprendimo *Duchon*, C-290/00, EU:C:2002:234, 23 punktą). Bylose, kuriose priimti šie du sprendimai, suinteresuotieji asmenys, kurie prašė skirti Austrijos pensiją, buvo apdrausti pagal taikytiną nacionalinę teisę. Teisingumo Teismas nusprendė, kad nagrinėjamų nacionalinės teisės nuostatų teisėtumą reikėjo įvertinti atsižvelgiant į Sąjungos teisę, taikomą Austrijos Respublikai įstojus į Sąjungą (2002 m. balandžio 18 d. Sprendimo *Duchon*, C-290/00, EU:C:2002:234, 28 punktas), todėl kompetentinga institucija turėjo taikyti su laisvu darbuotojų judėjimu susijusius principus ir šio reglamento 94 straipsnio 1–3 dalyje išdėstytas pereinamojo laikotarpio nuostatas (šiuo klausimu žr. 2002 m. vasario 7 d. Sprendimo *Kauer*, C-28/00, EU:C:2002:82, 45 ir 50 punktus ir 2002 m. balandžio 18 d. Sprendimo *Duchon*, C-290/00, EU:C:2002:234, 32 punktą).

64 Vis dėlto, kaip savo išvados 52 punkte nurodė generalinė advokatė, to, kad H. Rothwangl pasinaudojo laisvo judėjimo teisėmis dar prieš Austrijos įstojimą į Sąjungą, kai dirbo HAL, nepakanka, kad jis būtų vertinamas taip, tarsi būtų įgijęs senatvės draudimo laikotarpį Nyderlanduose. Skirtingai nuo pareiškėjų situacijos bylose, kuriose priimtas 2002 m. vasario 7 d. Sprendimas *Kauer* (C-28/00, EU:C:2002:82) ir

2002 m. balandžio 18 d. Sprendimas *Duchon* (C-290/00, EU:C:2002:234), pagal Nyderlandų teisę H. Rothwangl nebuvo apdraustas šiuo draudimu, kai dirbo HAL, nes buvo trečiosios šalies pilietis ir gyveno laivuose, kurių įgulai priklausė. Toks draudimo netaikymas, nors pagrįstas pilietybe, nebuvo uždraustas pagal Sąjungos teisę pagrindinės bylos aplinkybių susidarymo laikotarpiu, nes Austrijos Respublika dar nebuvo įstojusi į Sąjungą.

65 Be to, remiantis Teisingumo Teismui pateikta bylos medžiaga negalima nagrinėti klausimo, ar H. Rothwangl dalyvavo Austrijos socialinės apsaugos sistemoje darbo HAL laikotarpiais. Tik tuomet, jeigu į šį klausimą būtų atsakyta teigiamai, kompetentinga Austrijos institucija turėtų atsižvelgti į šiuos laikotarpius.

66 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1408/71 94 straipsnio 1 ir 2 dalys turi būti aiškinamos kaip nedraudžiančios valstybės narės teisės nuostatos, pagal kurią nustatant teisę į senatvės draudimo išmokas neatsižvelgiama į draudimo laikotarpį, pagal jos teisę galimai įgytą darbuotojo užsieniečio, jeigu, kaip antai pagrindinėje byloje dėl H. Rothwangl, valstybė, kurios pilietis yra šis darbuotojas, įstojo į Sąjungą vėliau, negu buvo įgytas šis laikotarpis.

Dėl antrojo klausimo

67 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, ar SESV 18 straipsnis, kuriame įtvirtintas diskriminacijos uždraudimo principas, ir SESV 45 straipsnis, kuriuo užtikrinamas laisvas darbuotojų judėjimas, turi būti aiškinami kaip draudžiantys valstybės narės teisės aktą, kaip antai nagrinėjamą pagrindinėje byloje, pagal kurį jūreivis, tam tikrą laikotarpį priklausęs jūrų laivo, kurio pilietybės uostas buvo šios valstybės narės teritorijoje, įgulai ir gyvenęs šiame laive, tą laikotarpį nebuvo apdraustas senatvės draudimu, nes tuomet nebuvo valstybės narės pilietis.

68 Šiuo klausimu reikia nurodyti, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką naujos valstybės narės Stojimo aktas iš esmės yra pagrįstas bendru principu, kad tai valstybei nedelsiant taikomos visos Sąjungos teisės nuostatos, o išimtys galimos tik tais atvejais, kai jos aiškiai numatytos pereinamojo laikotarpio nuostatose (žr. 2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Ziolkowski ir Szeja*, C-424/10 ir C-425/10, EU:C:2011:866, 56 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

69 Šiuo aspektu Akto dėl Austrijos Respublikos, Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės stojimo sąlygų ir Sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų (OL C 241, 1994, p. 21, ir OL L 1, 1995, p. 1, toliau – Stojimo aktas) 2 straipsnyje numatyta, kad nuo įstojimo dienos pirminių sutarčių nuostatos naujosioms valstybėms narėms yra privalomos ir jose taikomos tose Sutartyse ir Stojimo akte nustatytomis sąlygomis.

70 Kadangi šiame Stojimo akte nėra pereinamojo laikotarpio nuostatų dėl EB sutarties 7 ir 48 straipsnių (paskui EB 12 ir 39 straipsniai, vėliau tapę SESV 18 ir 45 straipsniais) taikymo, šiuos straipsnius reikia laikyti taikomais nedelsiant ir privalomais Austrijos Respublikai nuo jos įstojimo dienos, t. y. 1995 m. sausio 1 d. Vadinasi, nuo šios datos kitos valstybės narės privalo elgtis su Austrijos piliečiais kaip su Sąjungos piliečiais.

71 Vis dėlto pagal šį Stojimo aktą jau esančios valstybės narės neturi pareigos vertinti Austrijos piliečių taip pat, kaip vertino kitų valstybių narių piliečius iki Austrijos įstojimo į Sąjungą (pagal analogiją žr. 1993 m. gegužės 26 d. Sprendimo *Tsiotras*, C-171/91, EU:C:1993:215, 12 punktą ir 1999 m. birželio 15 d. Sprendimo *Andersson ir Wåkerås-Andersson*, C-321/97, EU:C:1999:307, 46 punktą).

72 Vadinasi, H. Rothwangl gali reikalauti, kad Nyderlandai jį vertintų taip, lyg jis būtų buvęs apdraustas senatvės draudimu, tik jeigu jis turėjo teises pagal nuostatas, reglamentuojančias laisvą darbuotojų judėjimą, darbo HAL laikotarpiais. Kaip konstatuota šio sprendimo 70 ir 71 punktuose, tai nebuvo jo atvejis.

73 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad SESV 18 ir 45 straipsniai turi būti aiškinami kaip nedraudžiantys valstybės narės teisės akto, kaip antai nagrinėjamo pagrindinėje byloje, pagal kurį jūreivis, tam tikrą laikotarpį priklausęs jūrų laivo, kurio pilietybės uostas buvo šios valstybės narės teritorijoje, įgulai ir gyvenęs šiame laive, tą laikotarpį nebuvo apdraustas senatvės draudimu, nes tuomet nebuvo valstybės narės pilietis.

Dėl trečiojo klausimo

74 Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 859/2003 2 straipsnio 1 ir 2 dalys turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas draudžiama valstybės narės teisės nuostata, pagal kurią valstybė narė, nustatydama darbuotojo teisę į pensiją, neatsižvelgia į darbo laikotarpį, pagal tos valstybės narės teisę įgytą darbuotojo, kuris, kaip pagrindinėje byloje dėl F. Wieland, nebuvo valstybės narės pilietis per tą laikotarpį, bet tuomet, kai prašė sumokėti senatvės pensiją, pateko į šio reglamento 1 straipsnio taikymo sritį.

75 Šiuo klausimu reikia priminti, jog Reglamento Nr. 859/2003 1 straipsnyje nustatyta, kad Reglamento Nr. 1408/71 nuostatos taikomos trečiųjų šalių piliečiams, kuriems jos dar nėra taikomos tik dėl jų pilietybės, taip pat jų šeimos nariams ir maitintojo netekusiems asmenims, jeigu jie teisėtai gyvena valstybės narės teritorijoje ir jų padėtis yra tokia, kuri visais atžvilgiais neapsiriboja viena valstybe nare.

76 Šioje byloje F. Wieland įvykdė sąlygas pagal Reglamento Nr. 859/2003 1 dalį, nes jis yra Amerikos pilietis, teisėtai gyvenantis Austrijoje, jo situacijos aplinkybės susijusios ne tik su viena valstybe nare ir Reglamento Nr. 1408/71 nuostatos dar nėra jam taikomos tik dėl jo pilietybės. Todėl jis patenka į Reglamento Nr. 859/2003 taikymo sritį.

77 Reikia konstatuoti, kad Reglamento Nr. 859/2003 2 straipsnio 1 ir 2 dalies tekstas suformuluotas analogiškai Reglamento Nr. 1408/71 94 straipsnio 1 ir 2 dalims.

78 Iš to matyti, kad, atsižvelgiant į atsakymą į pirmąjį klausimą, užduotą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo, F. Wieland, nepaisant to, kad gyveno Nyderlanduose laikotarpiu, kai buvo įdarbintas HAL, dėl tų pačių priežasčių kaip H. Rothwangl nebuvo apdraustas senatvės draudimu pagal Nyderlandų teisę.

79 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į trečiąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 859/2003 2 straipsnio 1 ir 2 dalys turi būti aiškinamos kaip nedraudžiančios valstybės narės teisės nuostatos, pagal kurią valstybė narė, nustatydama šio darbuotojo teisę į pensiją, neatsižvelgia į darbo laikotarpį, pagal tos valstybės narės teisę įgytą darbuotojo, kuris, kaip pagrindinėje byloje dėl F. Wieland, nebuvo valstybės narės pilietis per tą laikotarpį, bet tuomet, kai prašė sumokėti senatvės pensiją, pateko į šio reglamento 1 straipsnio taikymo sritį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

80 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. **1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97, iš dalies pakeisto 2005 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 647/2005, 94 straipsnio 1 ir 2 dalys turi būti aiškinamos kaip nedraudžiančios valstybės narės teisės nuostatos, pagal kurią nustatant teisę į senatvės draudimo išmokas neatsižvelgiama į draudimo laikotarpį, pagal jos teisę galimai įgytą darbuotojo užsieniečio, jeigu valstybė, kurios pilietis yra šis darbuotojas, įstojo į Europos Sąjungą vėliau, negu buvo įgytas šis laikotarpis.**

2. **SESV 18 ir 45 straipsniai turi būti aiškinami kaip nedraudžiantys valstybės narės teisės akto, kaip antai nagrinėjamo pagrindinėje byloje, pagal kurį jūreivis, tam tikrą laikotarpį priklausęs jūrų laivo, kurio pilietybės uostas buvo šios valstybės narės teritorijoje, įgulai ir gyvenęs šiame laive, tą laikotarpį nebuvo apdraustas senatvės draudimu, nes tuomet nebuvo valstybės narės pilietis.**

3. **2003 m. gegužės 14 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 859/2003, išplečiančio Reglamento Nr. 1408/71 ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 nuostatų taikymą trečiųjų šalių piliečiams, kuriems jos dar netaikomos dėl jų pilietybės, 2 straipsnio 1 ir 2 dalys turi būti aiškinamos kaip nedraudžiančios valstybės narės teisės nuostatos, pagal kurią valstybė narė, nustatydama šio darbuotojo teisę į pensiją, neatsižvelgia į darbo laikotarpį, pagal tos valstybės narės teisę įgytą darbuotojo, kuris nebuvo valstybės narės pilietis per tą laikotarpį, bet tuomet, kai prašė sumokėti senatvės pensiją, pateko į šio reglamento 1 straipsnio taikymo sritį.**

Parašai.